

PORADY PRAWNE pod red. dra Jerzego Starościaka

**150. Prezydium MRN w K. za-
pytuje, czy należy potrącać po-
datek od diet wypłacanych człon-
kom rad narodowych za udział
w pracach rady i jej organów.**

Odpowiedź:

Opodatkowanie 5% stawką po-
datkową diet osób będących
członkami rad narodowych i ko-
misji rad narodowych stało się
nieaktualne w związku z ogłosze-
niem rozporządzenia Ministra
Finansów z 5 stycznia 1953 r.
— w sprawie obniżenia skal
podatkowych w podatku od wy-
nagrodzeń (Dz. U. Nr 1 poz. 1).
§ 9 pkt. a tego rozporządzenia
zwalnia od podatku od wyn-
agrodzeń wynagrodzenia osób
będących członkami rad na-
rodowych i członkami komisji
rad narodowych wypłacane w
formie diet za czynności przez
nich dokonywane, a należne za
czas od 1 stycznia 1953 r. Opo-
datkowanie zatem wynagrodzeń
otrzymywanych przez wyżej wy-
mienione osoby 5% stawką po-
datkową może być stosowane je-
dyndie do wynagrodzeń należnych
za czas do 31 grudnia 1952 r.

St. Mokrzyński

**151. Prezydium MRN w Miń-
sku Mazowieckim prosi o podanie
zakresu działania Komisji Urzą-
dzenia Osiedli.**

Odpowiedź:

Stosownie do § 19 uchwały
Rady Państwa z 12. V. 1950 r.
w sprawie tymczasowych wy-
tucznych dla powołania i dzia-
łalności komisji rad narodowych
(MP Nr A-57 poz. 652) komisje
urządzenia osiedli należą do rze-
du komisji stałych, obowiązko-
wych, powoływanych w mia-
stach nie stanowiących powiatów
i w gminach wiejskich. Zakres
działania tych komisji jest zbli-
żony do zakresu działania komi-
sji gospodarki komunalnej i
mieszkaniowej. Zakres ten jest
jednak szerszy, gdyż komisja
urządzenia osiedli może prowa-
dzić również sprawy, które w ra-
dach wyższych stopni należą do
komisji budownictwa, komunika-
cyjnej itp. Szczegółowy zakres
działania tej komisji ustala rada
narodowa uchwalając instrukcję,
dla tej komisji. Ogólnikowo moż-
na powiedzieć, że do ważniej-
szych spraw prowadzonych przez
tę komisję należą:

- a) sprawy gospodarki komunal-
nej, tj. sprawy związane z
utrzymaniem i polepszeniem
urządzeń kanalizacji, wodocią-
gów, ścieków, studni, utrzy-
mianiem chodników, placów,
ulic, zieleńców itp.
- b) sprawy mieszkaniowe, tj.
sprawy remontów kapital-
nych, konserwacyjnych i bie-

żących (planowanie i kontrola wykonawstwa), sprawy administracji nieruchomości, a więc sprawy czynszowe, kontrola Przymusowych Zrzeszeń Prywatnych Właścicieli Nieruchomości, kontrola gospodarki w Zarządach Budynków Mieszkalnych, sprawy kwaterunkowe, tj. sprawy rozdziału powierzchni mieszkalnej

- c) sprawy gospodarki terenami, a więc sprawy ogródków działkowych, dzierżawy gruntów na terenie miasta,
- d) sprawy hoteli i zajazdów, sprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego itp.,
- e) sprawy związane z miejscowym planem zabudowy osiedla i z wykonywaniem zezwoleń i planów budowlanych itp.,
- f) sprawy rozmieszczenia punktów usługowych handlu, rzemiosła itp.

Komisja wykonując swe zadania powinna organizować współpracę z innymi komisjami rady.
T. Połabiński

152. Prezydium MRN w Bochni zapytuje, czy Prezydium PRN może wydawać decyzje dotyczące mieszkań na terenie miasta i czy może uchylać nakazy kwaterunkowe wydane przez Prezydium MRN.

Odpowiedź:

Kompetentne do prowadzenia publicznej gospodarki lokalami na terenie miasta Bochni jest wyłącznie Prezydium MRN w Bochni. Zgodnie z przepisami dekretu o publ. gosp. lokalami do

Prezydium MRN w Bochni należy wydawanie w I instancji decyzji kwaterunkowych. Od decyzji tych przysługuje odwołanie do Odw. Komisji Lokalowej przy Prezydium PRN w Bochni lub do Wojewódzkiej Komisji Lokalowej w Krakowie, o ile jedna ze stron należy do wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1 wymienionego dekretu.

W tym układzie do Prezydium PRN z tytułu, że jest ono organem rady narodowej wyższego stopnia, należy kontrola działalności i instruktarz organu kwaterunkowego Prezydium MRN, jak również nadzór nad prawidłowością polityki mieszkaniowej prowadzonej przez Prezydium MRN. Do Prezydium PRN nie należy jednak wydawanie decyzji kwaterunkowych, ani też ich uchylanie.

S. Łęczycki

153. Prezydium MRN w Zambrowie zapytuje, kto ponosi koszty deratyzacji zleconej przez Woj. Stację San.-Epid. przedsiębiorstwu państwowemu w nieruchomościach prywatnych i opuszczonych, zarządzanych przez instytucję podległą Prezydium MRN. Prezydium MRN nie posiada na ten cel kredytów.

Odpowiedź:

Sprawa powyższa powinna być rozwiązana zgodnie z zasadami ustalonymi przez Główną Komisję Arbitrażową w orzeczeniu znak III. 1 OA — 71/52 (drukowane w miesięczniku „Państwo i

Prawo" 2 lipca 1952 r. orzeczenie arbitrażowe Nr 4).

W orzeczeniu tym Główna Komisja Arbitrażowa wyjaśniła, że za świadczenia dokonane przez jednostkę uspołecznioną w rozmiarze określonym przez właściwą władzę strona, na rzecz której świadczenie to dokonano, powinna zapłacić nawet w przypadku gdy wykonanie tego świadczenia nastąpiło wbrew jej woli i nawet w przypadku gdy nie przewidywała na ten cel kredytów. Skoro zatem deratyzacja dokonana została zgodnie ze zleceniem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej powinno Prezydium wystąpić o kredyty na pokrycie należności za wykonanie tego zlecenia.

T. Połabiński

154. Ob. Z. Pawliński z Andrzejowa zapytuje, jakie uprawnienia ma sołtys i komisja gromadzka w przypadku włączenia gromady do miasta.

Odpowiedź:

W przypadku zmian w podziale administracyjnym państwa przez włączenie gromad do obszaru miasta zniesione zostają tak gromady jak i stanowiska sołtysów, gdyż miasto w swej strukturze nie może posiadać gromad. Wpływa to z przepisów o gromadach i organach gromadzkich.

Istniejący na obszarze wiejskim przyłączonym do miasta Komitet Blokowy podlega Pre-

zydium Miejskiej (Dzielnicowej) Rady Narodowej, a współpracuje z rejonowym, który jest organem pomocniczym tegoż Prezydium.

K. Kucner

155. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach zapytuje, czy położone na terenie Suwałk nieruchomości nierolnicze, stanowiące mienie opuszczone, mogą być oddane osobom prywatnym lub instytucjom uspołecznionym pod zabudowę i czy do wymienionych nieruchomości mają zastosowanie przepisy dekretu z 10 grudnia 1952 r. o odstępowaniu przez państwo nieruchomego mienia nierolniczego na cele mieszkaniowe oraz na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych (Dz. U. Nr 49, poz. 326).

Odpowiedź:

Jak wynika z treści art. 1 powołanego dekretu, ustala on tryb odstępowania osobom fizycznym, nieruchomości mienia nierolniczego, stanowiącego własność państwa. Przepisy dekretu nie regulują odstępowania nieruchomości osobom prawnym, a więc instytucjom uspołecznionym i nie obejmują nieruchomości opuszczonych, nie stanowiących własności państwa. Do poruszonego zagadnienia będą miały zastosowanie przepisy dekretu z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87 wraz z później-

szymi zmianami), zezwalające na ich wydzierżawienie. Dzierżawa uprawnia do użytkowania rzeczy (art. 402, § 1 Kodeksu Zobowiązań), które polega na używaniu rzeczy cudzej i pobieraniu jej pożytków z obowiązkiem zachowania substancji i dotychczasowego przeznaczenia (art. 130 Prawa Rzeczowego). Zarząd Budynków Mieszkalnych nie może przekraczać swych uprawnień ustawowych i wyrażać zgody na ustanowienie na nieruchomości własności czasowej z przeznaczeniem na zabudowę.

Znajdujące się w użytkowaniu Zarządu Budynków Mieszkalnych nieruchomości opuszczone mogą więc być wydzierżawiane, ale w trybie wymienionego ostatnio dekretu z 1946 r. z tym, że dzierżawca może użytkować wydzierżawioną nieruchomość zgodnie z jej przeznaczeniem. Przekazywanie nieruchomości instytucjom państwowym odbywa się na podstawie przepisów dekretu z 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. Nr 4, poz. 31 z 1952 r.).

W. Borowski

156. Prezydium MRN w Wołominie zapytuje, czy obowiązane jest przeprowadzać wykwaterowanie lokatorów b. pracowników Centr. Zarz. Mat. Bud. na mocy orzeczenia Woj. Komisji Lokalowej, dla których nie ma mieszkań zastępczych.

Odpowiedź:

Sprawę powyższą wyjaśniła Państwowa Komisja Lokalpwa, (PKL II T/14/53), która podała, że zgodnie z przepisami prawa o przymusowym postępowaniu w administracji (art. 9, 14, 18 i dalsze (Dz. U. z 1928 r. poz. 341 z późniejszymi zmianami) prawomocne decyzje wojewódzkich komisji lokalowych powinny być wykonywane przez organa egzekucyjne prezydentów rad narodowych, w oparciu o powołane wyż. przepisy. Po bezskutecznym upływie 14-dniowego terminu, określonego w wezwaniu egzekucyjnym do dobrowolnego opróżnienia lokalu przez osoby podlegające egzekucji, powinno nastąpić przymusowe opróżnienie lokalu.

W danej sprawie, aby uniknąć wykwaterowania ludzi „na bruk” należy uprzednio zwrócić się do Centralnego Zarządu Przemysłu Materiałów Budowlanych Wapienno-Piaskowych o wskazanie pomieszczeń na przekwaterowanie b. pracowników. Mieszkania te nie podlegają ocenie ani pod względem stanu wyposażenia technicznego, ani norm zaludnienia.

W przypadku, gdyby wymienione zakłady nie mogły wskazać takich lokali, eksmisja powinna być przeprowadzona nawet bez lokalu zastępczego. Mieszkania pracownicze i służbowe służyć mają bowiem na zaspokojenie potrzeb mieszkalnych aktualnych pracowników danego zakładu pracy.

M. Wajda

157. Prezydium PRN w Kłobucku zapytuje, czy przydzielany przez Prezydium Woj. RN specjalny dodatek przejściowy do uposażenia przyznawany pracownikom Prezydium PRN może być przyznany członkom Prezydium będącym kierownikami wydziałów.

Odpowiedź:

Kierownikowi Wydziału w Prezydium PRN wybranemu na członka tegoż prezydium, który z mocy uchwały Rady Ministrów Nr 670 z 29 września 1951 r. (MP Nr A-87, poz. 1195) pobiera dodatek przejściowy do uposażenia, może być również przyznany dodatek specjalny przewidziany uchwałą Nr 100 Rady Ministrów z 24.I.1953 r. (MP Nr A-100, poz. 139 i Nr A-43, poz. 519), o ile wymieniony odpowiada warunkom wyszczególnionym w uchwale Nr 100 Rady Ministrów.

Podstawa prawna: § 5 ust. 2 lit. b) uchwały Nr 100 Rady Ministrów z 24.I.53 r.

W. Sosnowski

158. Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Kadr Oświatowych w Opolu zapytuje, w jaki sposób i w jakiej wysokości należy wypłacać koszty przejazdu własnym motocyklem pracownika.

Odpowiedź:

Wysokość opłaty przebytej drogi ustalona jest w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych z 1953 r. Nr 10 i wynosi 50

gr za 1 km. Podstawą do obliczenia ilości kilometrów powinna być mapa. Udzielenie zezwolenia na przejazd motocyklem uzależnia się do konieczności takiego użycia, o czym decyduje kierownik, który ma prawo delegowania. W stawce za kilometr przejazdu zawarte są wszystkie koszty użycia motocykla, a więc koszt benzyny, oleju, amortyzacji, napraw itp.

A. Maszak

159. Prezydium PRN w Brzesku zapytuje, czy na podstawie uchwały zgromadzenia gromadzkiego, zaopiniowanej przez Prezydium GRN i za zgodą Prezydium PRN mogą być sprzedane, zabudowane od kilkudziesięciu lat, parcele gromadzkie, a uzyskany z tego dochód przeznaczony na remont kapitalny domu ludowego lub szkoły.

Odpowiedź:

W myśl art. 44 ustawy z 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 130) do czasu wydania nowych przepisów obowiązują dotychczasowe przepisy o gromadach i organach gromadzkich. Art. 24 ustawy z 23 marca 1953 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 35, poz. 294) przewiduje zbycie, zamianę, obciążenie i oddanie nieruchomości gromadzkiej w dzierżawę, a art. 23 tej ustawy ustala tryb przeznaczenia dochodów z majątku gromadzkiego. Zgodnie z tymi przepisami zebranie gro-

madzkie może podjąć uchwałę w przedmiocie zbycia parcel budowlanych, która po zaopiniowaniu przez Prezydium GRN podlega zatwierdzeniu przez Prezydium PRN. W tym trybie przeznacza się również zużytkowanie na cele gromadzkie sum uzyskanych ze sprzedaży majątku gromadzkiego. Oczywiście powzięcie uchwały musi być uzasadnione zarówno gospodarczo, jak i społecznie.

W. Borowski

160. Prezydium MRN w Gozrowie Wlkp. zapytuje, czy pracownikowi prezydium zatrudnionemu ubocznie w drugiej jednostce budżetowej tegoż Prezydium przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

Odpowiedź:

W myśl art. 12 ustawy uposażeniowej z 4 lutego 1949 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 39) pracownikowi państwowemu przysługuje prawo do jednego tylko uposażenia za ogół czynności połączonych z zajmowanym stanowiskiem. W razie potrzeby pracownik państwowy obowiązany jest załatwiać czasowo na zlecenie władzy przełożonej również takie czynności urzędowe, które nie należą do jego zwykłych obowiązków służbowych.

Jednakże pracownikowi państwowemu może być przyznane wynagrodzenie za czynności służbowe zlecone, gdy przedmiot pracy zleconej nie wchodzi w zakres jego zwykłych obowiązków służ-

bowych, a urząd nie posiada komórki dla tego rodzaju pracy, bądź też gdy komórka istnieje, lecz obsada jej jest rażąco niedostateczna.

W tych przypadkach praca zlecona powinna być wykonywana w czasie wolnym od zajęć i powierzona na piśmie, które ma zawierać:

a) określenie pracy i termin jej wykonania,

b) określenie wysokości wynagrodzenia,

c) stwierdzenie, czy praca nie wchodzi w zakres zwykłych obowiązków pracownika.

Kierownik jednostki budżetowej przed powierzeniem pracy zleconej powinien sprawdzić, czy wynagrodzenie za prace zlecone znajduje pokrycie w przyznanym kredytach budżetowych. W braku pokrycia budżetowego nie można wydawać poleceń prowadzenia prac zleconych.

M. Rudowski

161. Prezydium MRN w Koszalinie zapytuje, czy ogrodnikom-dzierżawcom Państwowego Funduszu Ziemi należy zastosować ruchomą czy stałą stawkę podatkową przy wymiarze podatku gruntowego.

Odpowiedź:

1) Nowe brzmienie § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 30 czerwca 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku gruntowym, nadane rozporządzeniem z 14 lipca 1952 r. (Dz. U. Nr 32, poz. 223) nie przewi-

działo na rok 1952 dla dzierżawców gruntów wchodzących w skład Państwowego Funduszu Ziemi stałej stawki podatku gruntowego w wysokości 8%. Sprawa wysokości stawek podatku gruntowego za 1952 r. została generalnie uregulowana rozporządzeniem Rady Ministrów z 10 lipca 1952 r. (Dz. U Nr 32, poz. 219). W myśl zaś tego rozporządzenia oraz uchwały Nr 251/52 Prezydium Rządu z 5 kwietnia 1952 r. w sprawie zagospodarowania odlogów i innych nie zagospodarowanych użytków rolnych — podatkowi gruntowemu za rok 1952 wg stałej stawki podatkowej podlegają osoby fizyczne gospodarujące na gruntach wchodzących w skład PFZ położonych na obszarze Ziemi Odzyskanych i niektórych powiatów województw: białostockiego, lubelskiego i rzeszowskiego jeżeli grunty te zostały przydzielone do zagospodarowania na podstawie umowy zawartej z prezydium gminnej rady narodowej na okres co najmniej 3 lat w ramach likwidacji odlogów i innych nie zagospodarowanych użytków rolnych.

2) W stosunku natomiast do pozostałych gruntów, tj a) gruntów przydzielonych do zagospodarowania w ramach likwidacji odlogów i innych nie zagospodarowanych użytków rolnych położonych na pozostałym terenie kraju poza Ziemiami Odzyskanymi i niektórymi powiatami wymienionych wyżej województw, b) gruntów położonych na terenie Ziemi Odzyskanych i niektórymi

powiatów wymienionych województw i przydzielonych wprowadzić w ramach likwidacji odlogów i innych nie zagospodarowanych użytków rolnych, lecz na okres krótszy niż 3 lata oraz c) innych gruntów państwowych położonych na terenie całego kraju, będących w indywidualnym użytkowaniu, bez względu na tytuł użytkowania — obowiązuje ruchoma stawka podatku gruntowego z tym, że w przypadku posiadania przez podatnika gruntów własnych podlegających opodatkowaniu oddzielnie zgodnie z zarządzeniem Ministra Finansów z 3 września 1952 r. Nr PW 6498/2/53 w sprawie sposobu opodatkowania dzierżawców gruntów państwowych.

Ponieważ grunty dzierżawione przez ogrodników na terenie m. Koszalina, jak wynika z pisma Prezydium MRN, nie odpowiadają warunkom wymienionym pod 1) niniejszego wyjaśnienia, przeto ma do nich zastosowanie za r. 1952 ruchoma stawka podatkowa.

Murdeński

162. Prezydium GRN w Siemieniu, pow. Radzyń Podl., zapwakuje, jak należy postąpić, gdy według zdobytych od sąsiadów informacji płatnik posiada większy areal ziemi niż przyjmowany do opodatkowania.

Odpowiedź:

Ujawnienie nowej okoliczności, dotąd władzy wymiarowej nieznaney, stwierdzającej posiadanie

(uprawianie) przez podatnika większego obszaru gospodarstwa rolnego, niż był przyjmowany do opodatkowania podatkiem gruntowym, stanowi podstawę do wznowienia postępowania podatkowego na podstawie art. 189 i nast. dekretu o postępowaniu podatkowym i w konsekwencji — dokonania dodatkowego wymiaru podatku gruntowego przy zastosowaniu stawki podatkowej właściwej dla przychodowości z całego gospodarstwa rolnego. Ujawnienie obszaru gruntu do tychczas nie opodatkowanego powinno jednak opierać się na nie budzących wątpliwości materiałach dowodowych, jak np. operatach pomiarowych, zeznaniach podatnika popartych umowami, aktami urzędowymi (np. nadaniami) itp., a nie na gołosłownych informacjach. Nadto przed dokonaniem dodatkowego wymiaru podatku gruntowego konieczne jest przeprowadzenie klasyfikacji gruntów ujawnionych, o ile grunt ten nie był sklasyfikowany, ponieważ dowolne przyjmowanie do wymiaru podatku gruntowego klas glebowych, lub przesuwanie użytków rolnych z klasy do klasy jest niedopuszczalne.

E. Kreid

163. Miejska Komenda Straży Pożarnych przy Prezydium MRN w Poznaniu zapytuje, czy pracownik delegowany na kurs ma prawo do przejazdu raz w miesiącu do rodziny i czy należy mu zwracać koszty przejazdów.

Odpowiedź:

Przepisy o delegacjach pracowników oddelegowanych na kursy i przeszkolenia przewidują tylko pokrycie kosztów przejazdu na kurs i powrotu z kursu do miejsca wykonywania pracy. Koszty te obciążają pracodawcę.

Pkt 10 pisma okólnego Nr 2 Prezesa Rady Ministrów z 31.V.1950 r. w sprawie wykonywania postanowień ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy (MP Nr A-66, poz. 776) przewiduje, że „pracownicy przyjeżdżający do pracy w miejscowości położonej w takiej odległości od stałego miejsca ich zamieszkania, że niemożliwy jest codzienny powrót z miejsca pracy do miejsca zamieszkania, mają prawo do korzystania ze zwolnienia z pracy na jeden dzień w miesiącu w soboty lub w poniedziałki. Pracownikowi zwolnionemu z pracy w trybie niniejszego postanowienia nie przysługuje wynagrodzenie za czas zwolnienia”.

Z powyższego wynika, że za cytowany przepis ma charakter wyjątkowy i nie może być interpretowany rozszerzająco, wobec czego przepis ten nie ma zastosowania do delegacji pracownika wysłanego na kurs, odbywający się poza terenem miejsca zatrudnienia.

L. Bielski

164. Prezydium MRN w Ozorkowie zapytuje, czy do podstawy wymiaru podatku od nieruchomości, w sensie art. 8 ust. 1 ustawy o podatkach terenowych (Dz.

U. Nr 14/51 poz. 110) zaliczyć należy wyłącznie czynsz należny za rok podatkowy, czy też włączyć do tej podstawy i sumy przypadające ze świadczeń.

Odpowiedź:

Zarówno z brzmienia powołanego wyżej przepisu ustawy o podatkach terenowych, który wymieniając czynsz i wpłaty na FGM nie wspomina nic o świadczeniach, jak i z brzmienia art. 11 u. 1 dekretu o najmie lokali (Dz. U. Nr 51/50 poz. 479), w którym ustawodawca odróżnia czynsz od opłat tytułem zwrotu kosztów wymienionych w tym przepisie świadczeń, wynika, że za podstawę wymiaru podatku od nieruchomości uznać należy wyłącznie czynsz i wpłaty na FGM nie wliczając do czynszu świadczeń. Za taką interpretacją przemawia również i dobrowolny charakter świadczeń ustalonych § 2 rozp. RM z 9.IX. 1948 r. (Dz. U. Nr 49 poz. 375).

T. Połabiński

165. Prezydium GRN w Lubawie wsi pow. nowomiejskiego zapytuje, czy należy pobierać opłatę skarbową od podań składanych w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie wyrębu drzew z własnych lasków.

Odpowiedź:

Podania o wydanie zezwoleń na dokonanie wyrębu drzew i drzewostanu z własnych lasków nie są zwolnione od opłaty skarbowej i należy od nich pobierać opłatę skarbową w wysokości 6

zł w myśl poz. 1 lit. a części I Tabeli opłat skarbowych stanowiącej załącznik do dekretu o opłacie skarbowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 73), a od wydanych zezwoleń w wysokości 6 zł. w myśl poz. 3 lit. b cz. I Tab. opł. skarb.

Przepis § 1 pkt. 12 zarządzenia Ministra Finansów z 11 kwietnia 1952 roku (MP Nr A—34, poz. 493) zwalnia od opłaty skarbowej jedynie zgłoszenia zamierzonego wyrębu, a ponieważ w myśl rozporządzenia Ministra Leśnictwa z 8.VIII.1951 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 193) oraz instrukcji Min. Leśnictwa z 20.VIII.1951 r. (MP Nr A-81, poz. 1129) wydawane zezwolenia dotyczą uprawnień na wyrąb i zużycie łącznie, wymienione zwolnienie nie obejmuje wniosków (podań) o wydanie takich zezwoleń na wyrąb i zużycie.

W myśl zarządzenia Ministra Finansów z 10 lutego 1953 r. (MP Nr A-19, poz. 257) od podań o wydanie zezwoleń na zakup artykułów reglamentowanych należy pobierać od 27 lutego br. opłatę skarbową w kwocie zł 3.

R. Galster

166. Prezydium MRN w Łukowie zapytuje, czy w miejscowościach, w których obowiązuje publiczna gospodarka lokalami dopuszczalne jest przekwaterowanie w okresie zimowym.

Odpowiedź:

Na pytanie powyższe dać należy odpowiedź twierdzącą. Brak

jest bowiem w dekreście o publicznej gospodarce lokalami przepisu zakazującego dokonywania przekwaterowania w porze zimowej.

T. Połabiński

167. Prezydium PRN w Przasnyszu zapytuje:

1) jakie przepisy regulują sprawę diet pracowników przedsiębiorstw państwowych,

2) kto powinien pokryć nadpłacone przez przedsiębiorstwo z tytułu diet sumy, o ile dany pracownik już nie pracuje w tym zakładzie.

Odpowiedź:

Wysokość diet pracowników przedsiębiorstw państwowych normują:

1) albo rozporządzenie Rady Ministrów z 24.VII. 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. Nr 38, poz. 279) albo okólnik Ministra Przemysłu i Handlu Nr 16 z 17.V. 1947 r. z tym, że wysokość diet w obu aktach jest zasadniczo jednakowa;

2) winnym wypłacania wyższych diet od określonych obowiązującymi aktami prawnymi jest pracownik zlecający rachunki do wypłaty.

P. Kogolicki

168. Prezydium GRN w Skągach zapytuje, czy podlegają podatkowi od lokali mieszkania nauczycieli na wsi.

Odpowiedź:

Lokale zajmowane przez nauczycieli w budynkach szkolnych na wsi jako nie wymienione w art. 14 ustawy z 25 lutego 1951 r. o podatkach terenowych (Dz. U. Nr 14, poz. 110) nie są wolne od podatku od lokali.

Inne zarządzenia w tej sprawie nie zostały wydane.

R. Galster

169. Pracownicy Prezydium MRN w Nowem zapytują, czy prezydium ma prawo przeszeregować pracownika z grupy wyższej do niższej.

Odpowiedź:

Prezydium MRN nie może pracownika umysłowego (kontraktowego) przeszeregować z wyższej do niższej grupy uposażenia nie zachowując terminowego okresu wypowiedzenia. Jeżeli zachodzi konieczność obniżenia grupy to może jedynie wypowiedzieć pracownikowi warunki pracy na podstawie art. 25 pkt 4 rozporządzenia Prezydenta RP z 16.III. 1928 r. i po tym okresie na nowo zawrzeć umowę z pracownikiem na nowych warunkach.

H. Jędryczka

170. Pracownicy Prezydium MRN w Nowem zapytują czy dodatek służbowy może być cofnięty pracownikowi ze skutkiem natychmiastowym.

Odpowiedź:

Dodatek służbowy może być odjęty pracownikowi ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli odnośny-

mi przepisami nie jest związany z zajmowanym stanowiskiem. W innym przypadku powinien pracodawca wypowiedzieć umowę o pracę zachowując trzymiesięczny okres wypowiedzenia.

H. Jędryczka

171. Prezydium GRN w Tenczynku pow. Chrzanów zapytuje:

a) do kogo należy administrowanie budynkiem mieszkalnym, będącym w swoim czasie własnością b. związku samorządu miejskiego m. Nowy Bytom, a położonym na terenie gminy Tenczynek, b) czy GRN budynek ten może wykorzystywać na własne cele.

Odpowiedź:

Majątek związków samorządu terytorialnego, który na zasadzie art. 32 ustawy z 20.III.1950 r. z mocy prawa stał się majątkiem państwowym, pozostaje w administracji tych prezydiów rad narodowych, które przejęły funkcje administracji państwowej i samorządowej po danym związku samorządu terytorialnego.

W konkretnym przypadku administracja budynku b. samorządu miejskiego m. Nowy Bytom należy do Prezydium MRN w Nowym Bytomiu, niezależnie od tego, gdzie budynek ten jest położony.

Jeżeli przedmiotowy budynek nie jest w pełni wykorzystany, to słuszne jest, aby Prezydium GRN weszło w porozumienie z Prezydium MRN w Nowym Bytomiu celem uzyskania prawa użytkowania budynku. Prezydium

GRN może też w oparciu o art. 27 dekretu o publicznej gospodarce lokalami z 21.XII.1945 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 343 z 1950 r.) wystąpić do właściwej Wojewódzkiej Komisji Lokalowej o udzielenie zezwolenia na wykorzystanie budynku

M. Nowakowski

172. Urząd stanu cywilnego gm. Pacanów zapytuje, czy można w drodze administracyjnej przeprowadzić ustalenie ojcostwa dziecka, którego ojciec nie żyje, a przed śmiercią uznał dziecko wobec świadków.

Odpowiedź:

Uznanie dziecka przez ojca wobec świadków nie stanowi dostatecznej podstawy do wnioskowania, że dziecko zostało uznane w rozumieniu art. XXIII, § 2, pkt. 4) przepisów wprowadzających prawo rodzinne (Dz. U. Nr 6, poz. 53 z 1946 r.), ponieważ nie były zachowane warunki, wymienione w tym artykule.

Wobec niemożności uregulowania kwestii uznania dziecka w trybie administracyjnym pozostaje jedynie droga ustalenia ojcostwa przez sąd powiatowy (art. 36 § 2 kodeksu rodzinnego).

Nadmienia się jednak, że w myśl art. 2 ustawy z 28.X.1950 r. (Dz. U. Nr 51, poz. 468) matka może zwrócić się do USC, w którym został sporządzony akt urodzenia z żądaniem wpisania do tego aktu wskazanego przez nią, jako imienia ojca, jednego z imion zwykle w kraju używa-

nych. Na podstawie zgłoszonego żądania urzędnik stanu cywilnego umieści na marginesie aktu urodzenia odpowiednią wzmiankę dodatkową.

H. Bober

173. Prezydium MRN w Łukowie zapytuje, czy biuro meldunkowe lub rejonowy, prowadzący meldunki, może odmówić zameldowania osoby, która samowolnie wprowadziła się do lokalu. Czy jest on obowiązany żądać przed dokonaniem zameldowania przedstawienia mu decyzji władzy kwaterunkowej o przydziale mieszkania.

Odpowiedź:

Ani przepisy art. 7 i nast. rozp. Prez. Rzplitej z 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. 32/28, poz. 309), ani instrukcja tymczasowa dla prowadzących meldunki nie przewidują, by prowadzący meldunki mógł uzależnić zameldowanie od przedstawienia przydziału kwaterunkowego lub odmówić zameldowania z powodu samowolnego zajęcia lokalu.

Obciąża go natomiast obowiązek z mocy art. 228 Kod. Post. Kar. zawiadomienia o tym fakcie prokuratora lub Milicji Obywatelskiej, jeżeli przy dopełnianiu formalności meldunkowych dostrzeże samowolę meldującego się obywatela.

T. Połabiński

174. Prezydium MRN w Łukowie zapytuje, czy w przypadku niewykorzystania lokalu spowo-

dowanego odwołaniem złożonym przez instytucję, na rzecz której władza kwaterunkowa przydziału dokonała, instytucja ta obowiązana jest do uiszczenia czynszu za cały czas ubiegły od chwili otrzymania przydziału do chwili za-twierdzenia go przez instancję odwoławczą i objęcia lokalu przez tę instytucję.

Odpowiedź:

Na pytanie powyższe dać należy odpowiedź negatywną. Jak wynika z art. 11 ust. 2 dekretu o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. 36/50, poz. 343) stosunek najmu zawiązuje się z mocy samego prawa z chwilą objęcia lokalu na podstawie przydziału. Samo więc wydanie przydziału przez władzę kwaterunkową nie tworzy stosunku najmu i nie pociąga za sobą obowiązku płacenia czynszu. Przydział można uznać za dokonany dopiero z chwilą uprawomocnienia się decyzji o przydziale.

T. Połabiński

175. Ob. Edmund Parulski, kierowca zatrudniony w Prezydium PRN w Brodnicy, zapytuje, w jakiej wysokości przysługują mu diety w przypadku wyjazdu służbowego w teren.

Odpowiedź:

W myśl przepisów rozdziału VII pkt. 1 regulaminu płac pracowników samochodowych, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z 7 maja 1952 r. w sprawie

regulaminu płac kierowców pojazdów mechanicznych (MP Nr A-46, poz. 642) kierowcom wyjeżdżającym w teren przysługują diety po 12 godzinach od opuszczenia miejsca stałego postoju pojazdu. Przy czym w czasie pierwszej doby od 12 do 18 godzin przysługuje pół diety, ponad 18 godzin cała dieta, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym (Dz. U. Nr 38, poz. 279). W następnych dniach podróży przysługuje za każdą rozpoczętą dobę do 8 godzin 50% stawki diet, a za każdą rozpoczętą dobę ponad 8 godzin — pełna dieta.

Stosownie do uchwały Rady Ministrów z 3 stycznia 1953 r. wysokość diet w przypadku wyjazdów na teren miast będących siedzibą wojewódzkich rad narodowych wynosi 21 zł, na pozostałych terenach państwa 18 zł.

St. Ślubowski

176. Z-ca przewodniczącego Prezydium PRN w Świnoujściu zapytuje, czy przysługuje mu dodatek przewidziany dla przewodniczącego prezydium w związku z nieobsadzeniem tego stanowiska i wypełnianiem przez niego wszystkich funkcji przewodniczącego prezydium.

Odpowiedź:

Brak jest podstaw prawnych do przyznania Obywatelowi, jako zastępcy przewodniczącego Prezydium PRN w Świnoujściu, dodatku do uposażenia przewidziane

go dla przewodniczącego tegoż Prezydium.

W szczególności stosownie do § 17 uchwały Rady Ministrów z 17 kwietnia 1950 r. Instrukcja Nr 2 w sprawie składu, podziału pracy i trybu działania Prezydium rad narodowych (M P Nr A-57, poz. 654 z późniejszymi zmianami) — w razie niemożności pełnienia funkcji przez przewodniczącego prezydium rady narodowej obowiązki jego wykonuje zastępca przewodniczącego. Z tego tytułu nie przysługuje mu prawo do dodatku do uposażenia przewidzianego dla przewodniczącego prezydium.

Zespowicz

177. Ob. Tadeusz Łach z Bystrzycy Kłodzkiej zapytuje, czy należą mu się diety w okresie delegacji do Prezydium PRN, w celu wykonywania prac sekretarza Prezydium PRN, do czasu powołania go na stanowisko przez radę narodową.

Odpowiedź:

Pracownikowi delegowanemu przez Prezydium Woj. RN do wykonywania prac wchodzących w zakres obowiązków członka prezydium należą się w tym czasie diety, jak w przypadku każdej delegacji służbowej, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z 27 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. Nr 38, poz. 279).

Okres delegacji kończy się z chwilą powołania pracownika do prezydium, gdyż wtedy stosownie do § 9 instrukcji Nr 2 w sprawie składu podziału pracy i trybu działania prezydiów rad narodowych, wybrany członek prezydium obejmuje swe funkcje bezzwłocznie po wyborze.

St. Słubowski

178. Prezydium PRN w Kole zapytuje, czy w myśl przepisów okólnika Ministerstwa Finansów Nr B A 2560/152 z 21 marca 1952 r. pracownikowi przysługuje bez obowiązku przedstawiania rachunku ryczałt za nocleg w wysokości 8 zł przez okres 5 nocy, czy 4 nocy, oraz czy w przypadku ciągłej np. 10-dniowej delegacji, jeżeli pracownik każdą noc nocuje w innej miejscowości, liczy się każda noc po 8 zł.

Odpowiedź:

Ryczałt na noclegi w wysokości 8 zł przysługuje za 5 nocy. Zmniejszenie ryczałtów na noclegi następuje w razie przebywania w jednej miejscowości dłużej niż 5 dni.

Sprawę tę szczegółowo wyjaśnia okólnik Ministra Finansów z 30 czerwca 1952 r. Nr B A 8309/152.

179. Instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Jarocinie prosi o wyjaśnienie przepisów w sprawie zwolnienia od opłat skarbowych zaświadczeń wydawanych dla celów wojskowych i szkolnictwa.

Odpowiedź:

Wykładnię przepisów części II Tabeli opłat skarbowych stanowiącej załącznik do dekretu o opłacie skarbowej (Dz. U z 1951 r. — Nr 9, poz. 73) zawiera w szczególności punkt 6 okólnika z 18.VI.1952 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Min. Finansów Nr 12, poz. 37. W myśl zasad tam wyrażonych jedynie podania dotyczące służby wojskowej i świadectwa wydawane na skutek tych podań są wolne od opłat na mocy przepisu dodatkowego Nr 5 i 15 lit. f części II Tabeli opłat skarbowych. Natomiast podania o wydanie różnego rodzaju zaświadczeń potrzebnych zainteresowanym do udokumentowania takiego podania podlegają opłacie skarbowej w wysokości 6 zł w myśl poz. 1 lit. a części I Tabeli opłat skarbowych, a świadectwa w wysokości 6 zł w myśl poz. 3 lit. b cz. I Tab. opł. skarb. Jedynie wyciągi z akt stanu cywilnego dla celów powszechnego obowiązku wojskowego wolne są od opłaty skarbowej na mocy przepisu dodatkowego Nr 15 lit. b części II Tabeli opłat skarbowych.

Przepis dodatkowy Nr 5 cz. II Tab. opł. skarb. zwalnia od opłaty podania w sprawach szkolnictwa, a nie tylko szkolnictwa powszechnego. Zatem wszystkie podania w sprawach szkolnictwa wolne są od opłaty skarbowej oraz wydawane na skutek tych podań świadectwa. Ta sama zasada dotyczy wyciągów z akt

stanu cywilnego wydawanych dla celów szkolnictwa.

R. Galster

180. Prezydium PRN w Żaganiu zapytuje, czy fizycznemu pracownikowi Prezydium należy się w przypadku wypowiedzenia pracy wynagrodzenie za niewykorzystany urlop.

Odpowiedź:

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zajmuje stanowisko, że zgodnie z § 8 rozporz. z 28.II. 1953 r. w sprawie urlopów dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U Nr 13, poz. 54) pracownikowi fizycznemu należy wypłacić za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynagrodzenie, jeżeli w umowie o pracę zastrzeżono stosowanie przepisów ustawy o urloпах (Dz. U. Nr 47 z 1949 r. poz. 365).

Natomiast jeżeli urlop pracownika podlega przepisom ustawy o państwowej służbie cywilnej, co również w stosunku do pracowników kontraktowych w administracji jest regułą, wynagrodzenie za niewykorzystany urlop wym. pracownikowi nie przysługuje. Pracownikowi temu należało udzielić urlopu w okresie wypowiedzenia.

181. Prezydium GRN w Łądku, pow. Konin, zapytuje, czy grunty publicznych szkół podstawowych używane przez nauczycieli zwalniające się od podatku gruntowego.

Odpowiedź:

Stosownie do art. 9 ust. 1 pkt. 1 dekretu o podatku gruntowym

(Dz. U z 1951 r. Nr 38, poz. 233 i z 1952 r. Nr 32, poz. 215) oraz do § 20 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykonania dekretu o podatku gruntowym (Dz. U. z 1951 r. Nr 38, poz. 293 i z 1952 r. Nr 32, poz. 223) wolne są od podatku gruntowego grunty publicznych szkół podstawowych bez względu na sposób zagospodarowania tych gruntów. Wolne są zatem grunty używane przez publiczne szkoły podstawowe, które bądź gospodarują na gruntach samodzielnie, bądź grunty wydzierżawiają za czynsz lub oddają w bezpłatne używanie osobom trzecim, np. nauczycielom szkoły.

182. Ob. Stanisław Koźmiński, pracownik umysłowy MZK w K., zapytuje, czy w przypadku wypowiedzenia pracy należy mu się wynagrodzenie za okres wypowiedzenia, mimo że rozpoczął pracę w innym zakładzie.

Odpowiedź:

Pracownikowi w okresie wypowiedzenia nie przysługuje prawo do otrzymywania podwójnego wynagrodzenia z dwóch zakładów pracy za ten sam okres czasu.

Uzasadnienie:

Poruszone w pytaniu zagadnienie wyjaśnił Sąd Najwyższy (w orzeczeniu z 27.X.1952 r. Nr C 2104/52), który podaje że w świetle zasad Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej czerpanie z dwóch społecz-

nych zakładów pracy wynagrodzenia za ten sam okres czasu, pomimo że pracownik w tym czasie pracuje tylko w jednym zakładzie pracy, należy uznać w zasadzie za nieusprawiedliwione.

W przypadku, gdy pracownik otrzymawszy od społecznego zakładu pracy wynagrodzenie określone w art. 39 rozp. o um. o pr. prac. umysł. uzyskał następnie nową pracę w innym społecznym zakładzie pracy i pobiera tam wynagrodzenie za ten sam okres czasu, za który wynagrodzenie już raz otrzymał, żądanie pierwszego pracodawcy, oparte na przepisie art. 129 k. z., zwrotu przez pracownika wypłaconego mu wynagrodzenia będzie uzasadnione, jeżeli pobranie takiego wynagrodzenia wyraźnie obraża zasady współżycia społecznego, a zatem w przypadkach rażących. Nie będzie rażący przypadek, gdy pracownik, ponownie zatrudniony, pobierał od poprzedniego pracodawcy wynagrodzenie przez czas stosunkowo krótki; za taki stosunkowo krótki czas należy w każdym razie uznać okres miesięczny. Poprzedni pracodawca domagając się zwrotu wypłaconego wynagrodzenia może zatem żądać tylko nadwyżki za czas ponad miesiąc po ustaniu stosunku pracy.

Jeżeli wynagrodzenie z art. 39 powołanego rozporządzenia nie było przez pracodawcę wypłacone i toczy się o nie proces, roszczenie pracownika, który uzyskał nową pracę, będzie podlegało oddaleniu w takim zakre-

sie, w jakim przysługiwałoby pracodawcy zgodnie z powyższym roszczenie o zwrot już wypłaconego wynagrodzenia, gdyż popieranie przez pracownika w tych okolicznościach procesu należy uznać za szczególny przypadek nadużycia prawa (art. 3 przep. og. pr. cyw.).

St. Ślubowski

183. Prezydium GRN w Gostyniu zapytuje, czy sprzątacze pracującej 3 godziny dziennie przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego.

Odpowiedź:

Sprzątaczkom przysługuje prawo do corocznego urlopu wypoczynkowego bez względu na to, czy są zatrudnione w pełnym, czy też w niepełnym wymiarze godzin (3 godz. dziennie).

Równocześnie wyjaśnia się, że w stosunku do wszystkich pracowników zatrudnionych w prezydiach rad narodowych stosuje się następujące zasady:

1) do pracowników umysłowych. zarówno mianowanych jak i kontraktowych — zasady określone w art. 36 i 37 ustawy o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72),

2) do pracowników fizycznych zarówno mianowanych jak i kontraktowych (a więc również do sprzątarek) — zasady określone w art. 8 dekretu z 25 października 1948 r. o zmianie ustawy z 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Nr 50, poz. 381) oraz art. 37 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Z. Druga